

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Duś (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Sławomir Niedzielak

Ławnik SN Jolanta Jarząbek

Protokolant Anna Rusak

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego prokurator Magdaleny Blank
w sprawie prokuratora Prokuratury Rejonowej w T. - M. M.
po rozpoznaniu w Sądzie Najwyższym Izbie Dyscyplinarnej
na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2022 r.

zażalenia obrońcy obwinionego na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego
przy Prokuratorze Generalnym z dnia 26 sierpnia 2021 r., o sygn. I PK I SD [...] w przedmiocie odmowy zawieszenia postępowania dyscyplinarnego
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2021 r. poz. 66 t.j., dalej Prawo o prokuraturze) i art. 166 Prawa o prokuraturze

postanowił

- I. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie,
- II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Przed Sądem Dyscyplinarnym dla Prokuratorów toczy się postępowanie przeciwko prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w T. - M. M. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego kwalifikowanego z art. 137 § 1 pkt 1 Prawa o prokuraturze oraz pięciu przewinień dyscyplinarnych kwalifikowanych z art. 137 § 1 pkt 5 Prawa o prokuraturze. Obrońca obwinionego złożył na rozprawie w dniu

26 sierpnia 2021 r. wniosek o zawieszenie postępowania dyscyplinarnego z uwagi na toczące się przeciwko obwinionemu postępowania karne przed Sądem Rejonowym w G., sygn. II K [...] oraz przed Sądem Rejonowym w W., sygn. II K [X.]. Wskazał, że postępowanie prowadzone przed Sądem Rejonowym w G. dotyczy pierwszych trzech czynów które są zawarte we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, natomiast Sąd Rejonowy w W. rozpoznaje zarzut piąty ww. wniosku. Obrońca obwinionego motywował wniosek tym, że czynności procesowe w rozpoznawanej sprawie dyscyplinarnej będą tożsame z tymi, które będą przeprowadzane w toku ww. postępowań przed sądami powszechnymi (akta sprawy sygn. PK I SD [...] – k. 825).

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym nie uwzględnił wniosku o zawieszenie postępowania dyscyplinarnego uzasadniając treść postanowienia tym, że nie zaistniała długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania. Za taką nie można bowiem uznać faktu prowadzenia przeciwko obwinionemu postępowania karnego przed sądem powszechnym, gdyż postępowanie dyscyplinarne jest od tych postępowań niezależne (akta sprawy sygn. PK I SD [...] – k. 825).

Obrońca obwinionego wniósł w dniu 1 września 2021 r. zażalenie od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuraturze Generalnym z dnia 26 sierpnia 2021 r., zaskarżając je w całości na korzyść obwinionego. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wydanego orzeczenia, a mianowicie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 Prawa o prokuraturze poprzez odmowę zawieszenia postępowania dyscyplinarnego pomimo zajścia długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania dyscyplinarnego oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, poprzez uznanie, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania dyscyplinarnego. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku o zawieszenie postępowania o sygn. akt PK I SD [...] Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym do ponownego rozpoznania (k. 5).

Na zarządzenie Przewodniczącego składu orzekającego Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna zwrócił się do Sądu Rejonowego w G. oraz Sądu Rejonowego w W. o udzielenie informacji czy w sprawach przeciwko M. M. zapadły wyrok lub ewentualnie na jakim etapie znajduje się postępowanie sądowe (k. 23). Z nadesłanych odpowiedzi wynika, że oba postępowania są w toku, rozprawa przed Sądem Rejonowym w W. została wyznaczona na dzień 22 lutego 2022 r., natomiast kolejne terminy przed Sądem Rejonowym w G. zaplanowano na 1 marca 2022 r., 5 kwietnia 2022 r. oraz 10 maja 2022 r. (k. 30, 32).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesione w nim zarzuty odwoławcze nie uzasadniają zarówno zmiany kwestionowanego przez skarżącego postanowienia poprzez zawieszenie postępowania o sygn. PK I SD [...], jak i jego uchylenie oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym.

Sąd Najwyższy podzielił stanowisko Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, zawarte w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 26 sierpnia 2021 r.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że postępowanie dyscyplinarne prowadzone przeciwko prokuratorowi toczy się niezależnie od postępowania karnego wszczętego przeciwko niemu, także w wypadku jednoczesności i podmiotowo -przedmiotowej tożsamości tych postępowań. Niezależność tych postępowań wynika z tego, że inne są kryteria kwalifikacji czynu jako przewinienia dyscyplinarnego a inne jako przestępstwa. Tożsamość przedmiotu postępowania karnego i postępowania dyscyplinarnego oznacza więc tożsamość czynu, a nie tożsamość jego ocen prawnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2018 r., SNO 16/18, LEX nr 2552012).

Biorąc powyższe pod uwagę nie ma w ocenie Sądu Najwyższego podstaw do uznania za zasadne zarzutów sformułowanych w odwołaniu.

Odnosząc się zaś do argumentów podniesionych w odwołaniu trzeba podkreślić, że w doktrynie wskazuje się, że „przesłanką zawieszenia postępowania jest długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania. W § 1 przykładowo wymienione zostały sytuacje wskazujące na występowanie przeszkody w prowadzeniu postępowania, w postaci: 1) braku możliwości ujęcia oskarżonego; 2) braku możliwości brania przez oskarżonego udziału w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby. Zawieszenie postępowania może nastąpić także z powodu innych przyczyn niż wymienione w § 1, pod warunkiem że stanowią one długotrwałą przeszkodę uniemożliwiającą prowadzenie postępowania. Przeszkoda ma charakter długotrwały, jeśli z jej powodu postępowaniu grozi przewlekłość niedająca się racjonalnie uzasadnić ani wagą, ani stopniem skomplikowania sprawy” (J. Skorupka [red.], Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2021, s. 92).

Tożsamy pogląd prezentował Sąd Najwyższy, wystarczy przytoczyć zapatrywanie zawarte w uzasadnieniu postanowienia z dnia 7 sierpnia 2013 r. „toczenie się postępowania karnego nie może być uważane samodzielnie za długotrwałą przeszkodę w prowadzeniu postępowania dyscyplinarnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego: z dnia 7 kwietnia 2004 r., SNO 12/04, OSNSD 2004, Nr 1, poz. 18 i z dnia 25 maja 2005 r., SNO 24/05, OSNSD 2005, poz. 11 oraz uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., I KZP 8/06, OSNKW 2006 r. z. 10, poz. 87)” (SNO 15/13, LEX nr 1350333).

Sąd dyscyplinarny jest zobowiązany do dokonania własnych ustaleń co do wszystkich przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratora (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2008 r., SNO 40/08, Lex nr 829170, postanowienie z dnia 12 grudnia 2012 r., SNO 47/12 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2013 r., SNO 15/13, LEX nr 1350333) przy czym „sąd dyscyplinarny zachowuje samodzielność jurysdykcyjną, a orzeczenie wydane w postępowaniu karnym nie ma w tym postępowaniu charakteru prejudykatu. Stwierdzenie przez sąd karny, że czyn obwinionego dyscyplinarnie wyczerpał znamiona przestępstwa nie usuwa obowiązku oceny, czy - niezależnie od ocen

stawianych na gruncie prawa karnego - zarzucany mu czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne. Ujmując tę kwestię inaczej należy stwierdzić, że ocena popełnienia przewinienia dyscyplinarnego jako czynu bezprawnego, zawinionego i noszącego ładunek społecznej szkodliwości dotyczącego wykonywania służby sędziowskiej lub godności pełnionego urzędu musi być samoistna, niezależna od ocen dokonywanych w postępowaniu karnym” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2013 r., SNO 15/13, LEX nr 1350333).

Uwzględniając powyższe Sąd Najwyższy miał także w polu widzenia treść art. 93 § 4 Prawa o prokuraturze zgodnie z którym prawomocny wyrok sądu skazujący prokuratora za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego powoduje z mocy prawa utratę stanowiska prokuratora (stosunek służbowy prokuratora wygasa z chwilą uprawomocnienia się wyroku). W tym kontekście argumenty podniesione w odwołaniu, że „w obu postępowaniach karnych strony zgłosiły liczne wnioski dowodowe, w tym o przesłuchania kolejnych świadków, jak też o powołanie biegłych. W przypadku prowadzenia odrębnie i niezależnie postępowania dyscyplinarnego niewątpliwie przynajmniej część tych wniosków zostanie zgłoszona także w jego toku. Godzi to w zasady ekonomiki procesowej – gdyż może okazać się, że świadkowie będą przesłuchiwać trzykrotnie na te same okoliczności lub też będą kilkakrotnie powoływani biegli do stwierdzenia tych samych okoliczności” oceniać należy jako uprawnione postulaty de lege ferenda.

Nic nie stoi jednak na przeszkodzie by organy samorządu adwokackiego podjęły działania związane z inicjatywą ustawodawczą w tym zakresie, szczególnie, że w ostatnim czasie wykazują aktywność w szeroko pojętej działalności publicznej.

Niemniej jednak w aktualnym stanie prawnym brak jest przesłanek przemawiających za zawieszeniem postępowania dyscyplinarnego w związku z toczącym się przed sądem powszechnym postępowaniem karnym dotyczącym umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.